

Suomalaisten seniorien matkailu Saksassa

Hemn Abdulhaq

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Restonomi

2024

Tiivistelmä

Tkijä(t) Hemn Abdulhaq
Tutkinto Restonomi
Raportin/Opinnäytetyön nimi Suomalaisten seniorien matkailu Saksassa
Sivu- ja liitesivumäärä 23 + 5
<p>Opinnäytetyössä tarkastellaan Suomen ja Saksan välistä matkailua erityisesti suomalaisten seniorimatkojen näkökulmasta. Tutkimuksen taustalla on suomalaisten senioreiden kasvava kiinnostus matkustaa Saksaan ja haluttiin selvittää, mitkä tekijät houkuttelevat heitä. Työn tavoitteina on tutkia kulttuurimatkailun merkitystä suomalaisille senioreille sekä analysoida heidän matkailukokemuksiaan ja mieltymyksiään. Koska Saksassa kiinnitetään yhä enemmän huomio-ta vastuullisuuteen ja kestävään kehitykseen, haluttiin selvittää, ottavatko suomalaiset seniorit huomioon vastuullisuuden ja kestävä kehityksen matkustaessaan Saksassa.</p> <p>Keskeinen tietoperusta koostui aikaisemmin julkaistuista artikkeleista, tutkimuksista ja matkailutilastoista, jotka kuvaavat matkailun kehitystä ja suomalaisten matkailijoiden profiilia. Pääkäsitteitä tässä opinnäytetyössä on seniori, Saksan matkailu ja kulttuurimatkailu. Seniori on tilastollisesti 65-vuotta täyttänyt henkilö. Luokittelu perustuu siihen, että 65 vuotta on yleinen eläkeikä. Saksan matkailu on Saksaan tehtäviä matkoja. Kulttuurimatkailu on matkustamista kulttuurisesti merkittäviksi määriteltyihin paikkoihin, kuten arkkitehtuuriin ja kulttuuriperintökohteisiin, museoihin, oopperaan, teattereihin, taidenäyttelyihin ja esityksiin tai festivaaleihin.</p> <p>Tutkimuksessa käytettiin tiedonkeruumenetelmänä suomalaisille senioreille suunnattua sähköpostitiedustelua, johon vastasi 8 henkilöä. Työn toteutus ajoittui elo-lokakuuhun 2024, ja se sisälsi sekä aineistonkeruun että analyysin vaiheita. Tutkimuksen tavoitteena oli luoda selkeä kokonaiskuva suomalaisten matkailijoiden mieltymyksistä Saksassa ja selvittää, miten matkailualaa voisi kehittää houkuttelevammaksi erityisesti Suomen ja Saksan välisessä matkailussa. Tutkimusmenetelmänä käytettiin sähköpostitiedustelua ja sähköpostitiedustelujen analysointiin sisällön analyysiä. Työn empiirinen osio rajoittui suomalaisten seniorien osalta sähköpostitiedustelujen sisällönanalyysiin, jolloin tutkimus pysyi aikataulun puitteissa ja keskittyi olennaiseen.</p> <p>Sähköpostitiedustelussa selvisi, että suomalaisia senioreita kiinnosti matkakohteissa kulttuuri, turvallisuus ja mukavuus, lisäksi sujuva infrastruktuuri ja ystävällinen palvelu korostuivat. Julkisten kulkuvälineiden käyttö oli yleistä näillä matkailijoilla, mutta muuten vastuu matkailun vastuullisuudesta ja kestävästä kehityksestä jäi matkanjärjestäjille. Muutamain mainitsivat englannin kielen yleistymisen Saksassa, mikä helpotti heidän kommunikointiaan matkakohteissa.</p> <p>Vastaajilta pyydettiin lisäksi ehdotuksia ja parannuksia siihen, miten Saksan matkailu tulisi houkuttelevammaksi senioreille. Tämä tutkimus tarjoaa tietoa matkailualan toimijoille ja päätöksentekijöille, jotka haluavat kehittää matkailupalveluja suomalaisille senioreille. Kehittämisehdotuksina mainittiin julkisen liikenteen parannuksia, edullisempia lentoja Suomesta Saksaan, lisää räätälöityjä matkoja erilaisille ryhmille, enemmän ympäristöystävällisiä valintoja ja kestävä kehityksen mukaisia palveluja. Toivottiin enemmän tietoa suomen kielellä nähtävyyksistä ja lisää englanninkielistä opastusta sekä enemmän markkinointia puolin ja toisin.</p>
Asiasanat Seniori, Saksan matkailu, kulttuurimatkailu

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Tausta Merkitys.....	2
1.2	Tutkimusongelma ja tavoitteet.....	3
1.3	Tutkimuksen rajaus.....	4
2.	Tietoperusta.....	5
2.1	Saksan matkailun vetovoimatekijät suomalaisille.....	6
2.2	Suomalaisten suosikkikohteet Saksassa.....	6
2.3	Saksalainen kulttuuri.....	8
2.3.1	Historialliset ja kulttuurikohteet.....	8
2.3.2	Kulttuurifestivaaliit ja tapahtumat.....	8
2.3.3	Gastronomia.....	8
2.3.4	Musiikki ja teatteri.....	9
3.	Suomen ja Saksan välinen matkailu tilastojen valossa.....	10
3.1	Matkailun merkitys taloudelle.....	10
3.2	Matkailutrendit.....	11
3.3	Tulevaisuuden näkymät.....	11
4.	Tutkimusmentelmät.....	13
4.1	Sähköpostitiedustelu.....	13
4.2	Aineiston analysointi.....	14
5.	Tutkimustulokset.....	15
6	Johtopäätökset ja pohdinta.....	18
6.1	Yhtäläisyydet ja eroavaisuudet verattuna tietoperustaan.....	19

6.2 Kehittämisen- ja jatkotutkimusehdotukset.....	20
6.2.1 Räätelöidyt kulttuurimatkat ja seioripalvelut.....	20
6.2.2 Ekologiset matkailuratkaisut.....	20
6.2.3 Yhteistyö suomalaisen matkailualan kanssa.....	20
6.3 Tutkimuksen luotettavuuden arviointi.....	21
6.3.1 Eettisyys ja anonymiteetti.....	21
6.3.2 Kysymysten selkeys ja analyysin tarkkuus.....	22
6.3.3 Rajaukset ja jatkotutkimustarpeet.....	22
6.4 Oma oppiminen.....	22
Lähteet.....	54
Liitteet.....	27
Liite 1. Saatekirje.....	27
Liite 2. Sähköpostiedustelurunko.....	28

1 Johdanto

Tässä opinnäytetyössä tarkastelen Suomen ja Saksan välistä matkailua suomalaisten seniorimatkaileijoiden näkökulmasta. Aiheeseen päädyin, koska olen kiinnostunut kulttuurista ja matkailun merkityksestä eri asiakasryhmille, erityisesti senioreille. Aihe kiinnostaa myös minua siksi, että olen matkustellut, asunut ja opiskellut Suomessa, Sveitsissä ja Saksassa. Suomalaiset seniorimatkaileijat ovat kasvava ryhmä, jonka matkailutottumusten ja -motiivien ymmärtäminen on tärkeää matkailualan kehittämisen kannalta. Tällä opinnäytetyöllä ei ole toimeksiantajaa.

Aihe on ajankohtainen, sillä matkailu on yksi merkittävimmistä taloudellisista toimialoista Suomessa, ja suomalaisten matkailijoiden määrä on viime vuosina kasvanut. Saksa on tunnettu kaupungeistaan ja monipuolisesta kulttuuri- ja aktiviteettitarjonnastaan, jotka houkuttelevat erityisesti senioreita etsimään uusia kokemuksia. Tämän tutkimuksen myötä haluan syventää tietämystä siitä, mitä suomalaiset seniorimatkaileijat arvostavat matkoillaan ja miten Saksa voisi palvella tätä asiakasryhmää parhaiten.

Visit Finlandin (2023a) mukaan matkailu on merkittävä osa molempien maiden taloutta ja kulttuurivaihtoa, ja sen rooli on kasvanut viime vuosina. Saksalaiset matkailijat ovat erityisen kiinnostuneita Suomen luonnosta ja kulttuurista, kun taas suomalaiset matkustavat Saksaan kaupunkimatkaille ja kulttuuritapahtumiin (Tilastokeskus 2022). Tämän työn tavoitteena on analysoida tulevaisuuden mahdollisuuksia Suomen ja Saksan välisessä matkailussa, erityisesti saksalaisille matkailutoimijoille.

Tämä tutkimus on luonteeltaan kvalitatiivinen, jolla pyrin selvittämään suomalaisten seniorimatkaileijoiden mieltymyksiä, matkailumotiiveja ja odotuksia. Taustalla on aikaisempi tutkimus, joka on osoittanut, että kulttuurimatkailu ja hyvinvointimatkailu ovat erityisesti senioreille houkuttelevia vaihtoehtoja (Brouder 2020; Hall & Weiler 2021). Aion tutkia, mitkä tekijät vetävät suomalaisia matkustamaan Saksaan ja mitkä palvelut ovat heille erityisen tärkeitä.

Tällä opinnäytetyöllä haluan selvittää, miten Saksan matkailualaa voidaan kehittää vastaamaan suomalaisten seniorimatkaileijoiden tarpeita ja odotuksia. Tavoitteena on tarjota suosituksia myös Visit Finlandille ja muille tätä asiakasryhmää houkutteleville matkailuyrityksille. Tarkoituksena on erityisesti tutkia, mitkä tekijät houkuttelevat suomalaisia matkustamaan Saksaan. Tällainen tieto auttaa matkailualan ammattilaisia kehittämään palveluitaan vastaamaan entistä paremmin matkailijoiden tarpeisiin ja odotuksiin.

Tämän opinnäytetyön tuloksista voivat hyötyä matkatoimistot, hotellit, paikalliset yritykset ja kulttuuritoimijat sekä tulokset voivat myös vaikuttaa matkailuun ja auttaa parantamaan matkailun

infrastruktuuria ja palveluja. Lisäksi opinnäytetyön tekeminen kehittää omia tutkimus- ja analyysitaitojani, jotka ovat hyödyllisiä työelämässä.

Matkailu on merkittävä osa kansainvälistä taloutta ja kulttuurivaihtoa, ja sen merkitys kasvaa globalisaation myötä. Erityisesti Euroopan mailla, kuten Suomella ja Saksalla, on pitkä historia matkailuyhteyksien kehittämisessä, ja näiden maiden välinen matkailu tarjoaa mielenkiintoisia näkökulmia sekä taloudellisesti että kulttuurisesti. Suomi ja Saksa ovat olleet toistensa tärkeitä matkakohteita jo pitkään. Saksalaisia kiinnostaa Suomessa erityisesti luontomatkailu, talviurheilu ja suomalainen kulttuuri, kun taas suomalaisia kiinnostaa Saksan historiallinen ja kulttuurisesti rikas kaupunkiympäristö (Hänninen 2020a). Suomen ja Saksan välinen matkailu sisältää kulttuurivaihtoa, taloudellisia suhteita ja sosiaalisia kontakteja. Tässä opinnäytetyössä tarkastelen matkailun trendejä ja kehitystä, matkailijaprofiileja — erityisesti suomalaisia seniorimatkailijoita — sekä arvioin matkailualan vaikutuksia Saksassa.

Käytän opinnäytetyössäni hyödyksi aikaisempia tutkimuksia, lehtiartikkeleita ja sähköpostitiedusteluja. Tutkin, miten Suomen ja Saksan välinen matkailu on kehittynyt ja millaisia mahdollisuuksia ja haasteita siihen liittyy. Tämä tutkimus tarjoaa näkökulman matkailun taloudellisiin vaikutuksiin, kulttuurivaihdon merkitykseen ja tulevaisuuden kehitysnäkymiin.

1.1 Tausta ja merkitys

Suomalaisten seniorien matkailu Saksassa on merkittävä ilmiö, joka edistää sekä kulttuurivaihtoa että taloudellisia suhteita Suomen ja Saksan välillä. Visit Finlandin (2023) mukaan seniorimatkailijoiden osuus on kasvanut Suomessa, sillä ikääntyvä väestö matkustaa entistä aktiivisemmin ja arvostaa kulttuurikohteita sekä mahdollisuutta kokea uusia elämyksiä ulkomailla. Saksaan matkustavat suomalaiset seniorit etsivät erityisesti kulttuurisia kokemuksia, historiallisia nähtävyyksiä ja tilaisuuksia oppia paikallisesta elämäntavasta, mikä tekee Saksasta houkuttelevan kohteen tälle matkailijaryhmälle (Tilastokeskus 2022).

Seniorimatkailulla on merkittäviä taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia molemmissa maissa. Saksassa paikallistaloudet hyötyvät seniorimatkailijoista, jotka käyttävät rahaa hotelleissa, ravintoloissa, kulttuurikohteissa ja muissa palveluissa. Seniorimatkailijoiden vastuullinen ja harkitseva matkustustyyli tekee heistä arvostetun asiakasryhmän, joka tukee paikallistaloutta ja lisää matkailun vakautta. Koskisen ja Müllerin (2022a) mukaan matkailu parantaa seniorien elämänlaatua ja hyvinvointia, koska se tukee heidän sosiaalista aktiivisuuttaan ja tarjoaa uusia, stimuloivia kokemuksia.

Globalisaation ja digitalisaation ansiosta matkustaminen on tullut helpommaksi ja saavutettavammaksi myös senioreille. Digitaaliset palvelut, kuten lippujen varaaminen ja reittisuunnittelu verkossa, ovat madaltaneet matkakynnystä ja mahdollistaneet mukautettujen matkasuunnitelmien toteuttamisen (Hänninen 2020b). Näiden kehitysten ansiosta Saksaan suuntautuvalla seniorimatkailla on hyvät kasvumahdollisuudet, ja matkailuala voi jatkossa kehittää yhä enemmän senioreille suunnattuja palveluja.

Tämä opinnäytetyö tarkastelee suomalaisten seniorien matkailua Saksassa erityisesti heidän matkustustottumustensa, toiveidensa ja kokemustensa näkökulmasta. Tavoitteena on lisätä ymmärrystä seniorimatkailejoiden erityispiirteistä ja tarjota matkailualan toimijoille tietoa, jonka avulla he voivat kehittää palveluitaan vastaamaan paremmin tämän kasvavan kohderyhmän tarpeisiin.

1.2 Tutkimusongelma ja tavoitteet

Tässä opinnäytetyössä tavoitteeni on selvittää, mitkä tekijät houkuttelevat suomalaisia senioreita matkustamaan Saksaan. Tutkimuksen pääongelman ympärille on muodostettu useita alaongelmia, joihin haetaan vastauksia, jotta tutkimusongelma saadaan ratkaistua:

- Miten Suomen ja Saksan välinen matkailu on kehittynyt viime vuosina?
- Mitkä ovat Saksan matkailun keskeiset vetovoimatekijät suomalaisten seniorien näkökulmasta?
- Mitä kokemuksia ja palveluja suomalaiset seniorimatkaajat arvostavat eniten Saksassa?

Tutkimuksen rajauksena keskityn suomalaisiin senioreihin ja heidän matkailukäyttäytymiseensä Saksassa. Analyysissä tarkastelen vain tätä asiakasryhmää, sillä tavoitteena on syventää ymmärrystä senioreiden erityistarpeista ja -toiveista. Tämä rajaus mahdollistaa heidän tarpeidensa paremman huomioimisen ja tarjoaa matkailualalle tietoa senioreille kohdennettujen palvelujen kehittämiseen.

1.3 Tutkimuksen rajaus

Työn empiirinen osio rajoittuu suomalaisten seniorien osalta sähköpostitiedustelujen sisällönanalyysiin. Tutkimus kohdistuu senioreihin, koska ikääntyvä väestö muodostaa merkittävän asiakasryhmän matkailualalla, ja heidän tarpeensa poikkeavat muista matkailijaryhmistä (Visit Finland 2023).

2. Tietoperusta

Tämän opinnäytetyön tietoperusta keskittyy suomalaisten seniorien matkailuun Saksaan. Suomalaiset seniorit ovat kasvava matkailijaryhmä, ja heidän matkailutottumustensa ymmärtäminen on keskeinen tekijä matkailualan kehittämisessä. Ikääntyneet matkailijat muodostavat tärkeän asiakasryhmän, jolla on erityistarpeita ja toiveita. Seniorimatkoilijoiden arvostamia kohteita ja aktiviteetteja ovat esimerkiksi historialliset nähtävyydet, kulttuuriset tapahtumat sekä mahdollisuudet tutustua paikalliseen elämäntapaan (Visit Finland 2023a). Tutkimukset osoittavat, että kulttuurimatkailu lisää sosiaalista osallistumista ja antaa matkailijoille mahdollisuuden syventää tietämystään ja ymmärrystään kohteesta (Koskinen & Müller 2022a).

Kulttuurimatkailu on seniorimatkoilijoille erityisen houkuttelevaa, sillä se tarjoaa tilaisuuksia sekä oppimiseen että sosiaaliseen vuorovaikutukseen. Hännisen (2020a) mukaan kulttuuriset kokemukset, kuten museot, historialliset kohteet, konsertit ja paikalliset festivaalit, ovat merkittävässä roolissa matkasuunnitelmien taustalla, ja ne vaikuttavat seniorimatkoilijoiden päätöksiin. Saksassa on monipuolinen tarjonta kulttuurikohteita, kuten historiallisia linnoja, kirkkoja, museoita ja teattereita, mikä tekee siitä houkuttelevan kohteen suomalaisille seniorimatkoilijoille. Nämä kohteet tarjoavat ikääntyville matkailijoille mahdollisuuden nauttia merkityksellisistä elämyksistä ja rikastuttavista kokemuksista. Saksan kulttuuritarjonta houkuttelee suomalaisia senioreita myös siksi, että kulttuurikohteet tarjoavat esteettömyyttä ja mukautettuja palveluita, mikä tukee seniorimatkoilijoiden erityistarpeita. (Hänninen 2020a).

Seniorimatkoilun teoriataustaa tukee myös matkailijoiden tarpeisiin kohdennetun palvelumuotoilun käsite. Seniorimatkoilijoille suunnattujen palveluiden tulee olla helposti saavutettavissa ja mukautettavissa heidän fyysisiin ja henkisiin tarpeisiinsa. Koska senioreilla voi olla erilaisia odotuksia ja rajoitteita, heille suunnattujen matkoilupalveluiden on oltava joustavia ja turvallisuutta tukevia, jotta ne voivat vastata matkailijoiden tarpeisiin. (Tilastokeskus 2022.)

Seniorimatkoilua tarkastellaan usein palvelumuotoilun näkökulmasta, jossa painotetaan matkoilupalvelujen saavutettavuutta, turvallisuutta ja helppokäyttöisyyttä. Tilastokeskuksen (2022) mukaan seniorit arvostavat erityisesti palveluita, jotka on suunniteltu heidän mukavuuttaan ja tarpeitaan silmällä pitäen, mikä korostaa matkoilualan sopeutumiskykyä ja asiakaslähtöisyyttä. Tämä tarkoittaa esimerkiksi hyvin saavutettavia kuljetusvaihtoehtoja, opastettuja kierroksia ja riittävää informaatiota, jotta seniorit voivat nauttia matkoilukohteista turvallisesti ja mukavasti.

Kokonaisuudessaan tutkimukseni tietoperusta nojaa aikaisempiin tutkimuksiin ja tilastoihin, jotka valottavat seniorimatkoilun erityispiirteitä sekä matkoilukohteiden merkitystä tälle asiakasryhmälle. Tämä tietoperusta auttaa ymmärtämään suomalaisten seniorien matkoilukäyttäytymistä ja

tarjoaa matkailualan toimijoille tietoa, jonka avulla he voivat kehittää palveluitaan vastaamaan seniorimatkkailijoiden odotuksia.

2.1 Saksan matkailun vetovoimatekijät suomalaisille

Saksa on suomalaisten keskuudessa suosittu matkakohde, ja sen vetovoimatekijät ulottuvat moniin eri osa-alueisiin. Kulttuuritarjonta, historialliset nähtävyydet ja monipuolinen tapahtumakalenteri tekevät Saksasta houkuttelevan kohteen erityisesti suomalaisille seniorimatkkailijoille (Visit Finland 2023). Suuret kaupungit, kuten Berliini ja München, tarjoavat runsaasti kulttuurisia elämyksiä, joihin kuuluvat museot, teatterit ja historialliset monumentit. Esimerkiksi Berliinin historialliset kohteet, kuten Berliinin muuri ja Checkpoint Charlie, houkuttelevat monia vierailijoita tutustumaan kaupungin merkittävään historiaan. (Tilastokeskus 2022.)

Yksi keskeinen Saksan vetovoimatekijä on sen merkittävät maailmanperintökohteet, kuten Kölnin tuomiokirkko ja Reinin jokilaakso, jotka tarjoavat matkkailijoille mahdollisuuden tutustua Saksan kulttuuriperintöön ja historiaan syvällisesti. Erityisesti Reinin jokilaakso houkuttelee suomalaisia, sillä sen maisemat ja keskiaikaiset linnat tarjoavat poikkeuksellisia luontokokemuksia ja historiallista kiinnostavuutta (Koskinen & Müller 2022b). Myös Saksan suosituista joulumarkkinoista on tullut yhä suosituimpia suomalaisten keskuudessa, ja ne vetävät puoleensa etenkin talvikaudella (Hänninen 2020a).

Saksa tarjoaa myös edullisia hintatasoja sekä laadukkaita matkailupalveluja, jotka tekevät siitä houkuttelevan kohteen monille suomalaisille matkkailijoille. Saksan hyvin järjestetyt liikenneyhteydet ja maantieteellinen läheisyys mahdollistavat sujuvat ja saavutettavat matkailukokemukset, mikä lisää sen vetovoimaa erityisesti seniorimatkkailijoiden keskuudessa (Visit Finland 2023a).

2.2 Suomalaisten suosikkikohteet Saksassa

Suomalaisten keskuudessa suosittuja matkailukohteita Saksassa ovat erityisesti suuret historialliset kaupungit ja kulttuurialueet, jotka tarjoavat monipuolisia elämyksiä ja laajan valikoiman nähtävyyksiä. Seuraavassa on esitelty suosituimpia kohteita ja niiden vetovoimatekijöitä.

Berliini on Saksan pääkaupunki ja tunnettu erityisesti historiallisista maamerkeistään, kuten Brandenburgin portista, Berliinin muurista ja Checkpoint Charliesta. Kaupungissa on monia merkittäviä museoita, kuten Pergamonmuseo ja Juutalaismuseo, jotka syventävät matkkailijoiden ymmärrystä

Saksan historiasta. Lisäksi Berliinin yöelämä ja jatkuvasti kehittyvä kulttuuritarjonta houkuttelevat matkailijoita eri ikäryhmistä. (Visit Berlin 2023.)

Baijerin pääkaupunki München tunnetaan maailmalla erityisesti maailman suurimmasta olutfestivaalista, Oktoberfestistä. Kaupungissa on lisäksi laajoja puistoja, kuten Englischer Garten, ja historiallisia rakennuksia, kuten Nymphenburgin palatsi. Erityisesti kulttuurin ja tapahtumien ystäviä München houkuttelee monilla kulttuuritapahtumilla. (München Tourism 2023.)

Frankfurt on Saksan finanssikeskus, jonka skyline on yksi Euroopan korkeimmista ja edustaa modernia arkkitehtuuria. Historiallinen vanhakaupunki Römer sekä museot, kuten Städelin taidemuseo, tarjoavat kulttuurielämyksiä ja historiaa modernin kaupunkielämän keskellä. Frankfurtin vilkas kaupunkikulttuuri ja finanssialue houkuttelevat myös liikematkailijoita ja kulttuurin harrastajia. (Frankfurt Tourism 2023.)

Hampuri, Saksan suurin satamakaupunki, tunnetaan vilkkaasta satamastaan ja Speicherstadtin varastoalueesta, joka kuuluu Unescon maailmanperintökohteisiin. Kaupungissa on monipuolisia kulttuurikohteita, kuten Elbphilharmonie-konserttisali, sekä viihdealueita, kuten HafenCity. Hampurin ainutlaatuiset historialliset alueet, ravintolat ja ostosmahdollisuudet houkuttelevat monipuolisia matkailijaryhmiä. (Hamburg Tourism 2023.)

Köln tunnetaan erityisesti ikonisen Kölnin tuomiokirkon ansiosta. Kaupungin vanhakaupunki tarjoaa kävelyreittejä, ravintoloita ja kahviloita, joissa voi nauttia paikallisista herkuista. Lisäksi Kölnin vuosittainen karnevaali, yksi Euroopan suurimmista ja värikkäimmistä juhlista, on suuri vetovoimatekijä, joka houkuttelee matkailijoita eri puolilta maailmaa. (Cologne Tourism 2023.)

Romanttinen reitti, joka kulkee Würzburgista Füssenin kaupunkiin, on yksi Saksan suosituimmista matkailureiteistä. Reitti johdattaa matkailijat viehättävien kylien, keskiaikaisten linnojen ja viinitarhojen läpi, ja se tarjoaa upeita maisemia sekä mahdollisuuden tutustua Saksan historiaan ja kulttuuriin. Tämä matka on erityisen suosittu suomalaisten keskuudessa, sillä se tarjoaa autenttisia elämyksiä idyllisessä ympäristössä. (Romantische Straße 2023.)

2.3 Saksalainen kulttuuri

Saksalainen kulttuuri houkuttelee suomalaisia matkailijoita monipuolisuudellaan, erityisesti historiallisen perinnön, ruokakulttuurin ja festivaalien kautta. Saksassa matkailijoita viehättävät historialliset kohteet, ainutlaatuiset tapahtumat sekä laaja kulttuuritarjonta, jotka tekevät siitä suosikin kulttuurimatkailijoiden keskuudessa.

2.3.1 Historialliset ja kulttuurikohteet

Saksassa on laaja valikoima historiallisia ja kulttuurisia kohteita, jotka vetävät puoleensa suomalaisia matkailijoita. Esimerkiksi Berliini ja München tarjoavat runsaasti historiallisia nähtävyyksiä ja museoita, joissa voi tutustua Saksan monivaiheiseen historiaan ja rikkaaseen kulttuuriperintöön. Berliinissä suosittuja kohteita ovat esimerkiksi Berliinin muuri ja Pergamon-museo, kun taas Münchenissä matkailijoita houkuttelevat Neuschwansteinin linna ja BMW-museo, joissa yhdistyvät historia ja nykyaikainen saksalainen suunnittelu. (Böhm 2022.)

2.3.2 Kulttuurifestivaalit ja tapahtumat

Saksa tunnetaan myös monista merkittävistä kulttuurifestivaaleistaan, jotka vetävät matkailijoita Suomesta ja muualta maailmasta. Oktoberfest Münchenissä on maailman suurin olutfestivaali, jossa juhlietaan perinteistä saksalaista ruokaa ja juomaa. Toinen tunnettu tapahtuma on Berliinin kansainvälinen elokuvafestivaali, Berlinale, joka houkuttelee elokuvan ystäviä ja tarjoaa kansainvälisesti arvostettuja elokuvia saksalaisessa kulttuuriympäristössä. (Kuhn 2021.)

2.3.3 Gastronomia

Saksalainen ruoka on olennainen osa matkailuelämystä ja tärkeä vetovoimatekijä suomalaisille matkailijoille. Saksassa voi maistella perinteisiä ruokalajeja, kuten bratwurstia (makkaraa), schnitzeliä (leike) sekä monenlaisia leipomotuotteita, joita arvostetaan ympäri maailman. Saksalainen olutkulttuuri, jota tukevat monipuoliset panimot ja paikalliset oluet, houkuttelee myös monia suomalaisia matkailijoita. (Hoffmann 2023.)

2.3.4 Musiikki ja teatteri

Saksa on tunnettu rikkaasta musiikki- ja teatteriperinteestään, jotka muodostavat merkittävän osan maan kulttuuritarjonnasta. Esimerkiksi Bayreuthin oopperajuhlat ja Berliinin filharmonikkojen konsertit ovat suosittuja tapahtumia, jotka tarjoavat kansainvälisille matkailijoille unohtumattomia kulttuurikokemuksia. Saksalainen klassinen musiikki ja teatteri tarjoavat elämyksiä, jotka vetoavat myös suomalaisiin kulttuurimatkailijoihin. (Schmidt 2020.)

3. Suomen ja Saksan välinen matkailu tilastojen valossa

Suomen ja Saksan välinen matkailu on ollut merkittävä osa molempien maiden matkailutaloutta. Matkailijatilastojen mukaan sekä Saksasta Suomeen että Suomesta Saksaan suuntautuvien matkojen määrä on ollut vakaassa kasvussa. Tämä trendi on vahvistunut erityisesti pandemian jälkeen, kun matkustaminen on jälleen yleistynyt ja kysyntä on kasvanut. (European Travel Commission 2024.)

Tilastot tarjoavat arvokasta tietoa matkailijamääristä, matkailutrendeistä ja matkailun taloudellisista vaikutuksista. Viime vuosina Suomen ja Saksan välinen matkailu on ollut kasvussa. Visit Finlandin (2023b) tilastojen mukaan saksalaiset matkailijat ovat olleet yksi suurimmista ulkomaalaisista matkailijaryhmistä Suomessa. Esimerkiksi vuonna 2022 Saksasta Suomeen saapui yli 500 000 matkailijaa, mikä merkitsi noin 10 prosentin kasvua edellisvuoteen verrattuna. Tilastot osoittavat myös, että saksalaiset matkustavat Suomeen erityisesti talvikaudella, mikä korreloi talviurheilun ja revontulien suosion kanssa. (Visit Finland 2023b.)

Suomalaisten matkailu Saksaan on ollut nousussa viime vuosina, ja tämä kehitys näkyy erityisesti matkailijamäärissä. Vuonna 2023 suomalaiset tekivät noin 250000 matkaa Saksaan, mikä merkitsee kasvua edellisvuoteen verrattuna, jolloin matkamäärä oli 210000. (Tilastokeskus 2023.) Suomalaisia houkuttelevat erityisesti Saksan suurkaupunkien tarjoamat kulttuuriset elämykset, historialliset nähtävyydet ja ostosmahdollisuudet.

Saksassa suomalaiset matkailijat arvostavat erityisesti suurkaupunkeja, kuten Berliiniä, Müncheniä ja Hampuria. Berliinin rikas kulttuuri, monipuoliset museot ja historialliset kohteet, kuten Berliinin muuri, tarjoavat ainutlaatuisia elämyksiä. Münchenissä puolestaan Oktoberfest ja paikalliset ruokakulttuurin ilot ovat vetovoimatekijöitä. Hampuri tarjoaa lisäksi viehättäviä satama-alueita ja kulttuuri-tapahtumia. (Visit Finland 2023.)

3.1 Matkailun merkitys taloudelle

Matkailu on merkittävä taloudellinen tekijä sekä Suomessa että Saksassa. Vuonna 2022 matkailijoiden kulutus Saksassa oli Saksan matkailuviranomaisten mukaan yli 100 miljardia euroa, josta ulkomaalaisten matkailijoiden osuus oli merkittävä (Germany Travel). Saksassa matkailu tukee suoraan monia paikallisia yrityksiä, kuten hotelleja, ravintoloita ja kulttuurikohteita, ja luo työpaikkoja eri sektoreilla. Suomessa matkailutulojen osuus bruttokansantuotteesta on ollut kasvussa, ja erityisesti saksalaisten matkailijoiden tuoma taloudellinen hyöty on huomattava. Matkailualan

tutkimuslaitosten mukaan saksalaisten matkailijoiden kulutus Suomessa vuonna 2022 oli noin 300 miljoonaa euroa. (Visit Finland 2023b.)

3.2 Matkailutrendit

Tilastot osoittavat, että matkailutrendit ovat kehittymässä kohti ekologista ja vastuullista matkailua. Euroopan matkailualan tutkimuskeskuksen raportin (ETC 2024) mukaan yhä suurempi osa matkailijoista, mukaan lukien saksalaiset, suosii ympäristöystävällisiä matkustamisvaihtoehtoja ja kestävä matkailun palveluja. Tulevaisuudessa voidaan odottaa entistä vahvempaa keskittymistä kestävä matkailuun, joka vaikuttaa positiivisesti molempien maiden matkailuteollisuuteen.

3.3 Tulevaisuuden näkymät

Matkailuala kohtaa monia haasteita, jotka vaikuttavat sen kestävyteen ja kehitykseen. Nämä haasteet liittyvät muun muassa pandemiaan, ilmastonmuutokseen, resurssien hallintaan sekä terveys- ja turvallisuusriskien hallintaan.

COVID-19-pandemia on aiheuttanut merkittäviä vaikeuksia matkailualalle. Pandemian tuomat matkustusrajoitukset ja terveysriskit ovat vähentäneet kansainvälistä matkailua merkittävästi. World Tourism Organizationin (UNWTO 2021) mukaan kansainvälinen matkailu laski lähes 70 % vuonna 2020 verrattuna vuoteen 2019. Tämä on johtanut matkailualan yritysten, kuten hotellien ja ravintoloiden, taloudellisiin vaikeuksiin ja laajoihin työpaikkojen menetyksiin.

Ilmastonmuutos asettaa matkailualalle monia haasteita, erityisesti talvi- ja rannikkokohteille. Euroopan ympäristökeskuksen (EEA 2022) mukaan äärimmäiset sääilmiöt, kuten kuumuus ja tulvat, voivat vähentää matkailukohteiden houkuttelevuutta ja vaikuttaa matkailuinfrastruktuuriin. Esimerkiksi vähentyvät talvisateet ja epävaka sää voivat heikentää talviurheilukohteiden lumivarmuutta, mikä vaikuttaa erityisesti suosittuihin talvimatkailukohteisiin, kuten Alppeihin ja Lappiin.

Matkailukohteiden ylikuormitus ja resurssien hallinta ovat erityisen haastavia suosituissa matkakohteissa, joilla on suuret matkailijamäärät. Massamatkailu voi johtaa ympäristön ylikuormitukseen, kuten jäteongelmiin, vesivarojen vähenemiseen ja infrastruktuurin kulumiseen. Global Sustainable Tourism Council korostaa vuoden 2023 raportissaan, että ilman tehokkaita hallintakäytäntöjä massamatkailu voi aiheuttaa ympäristöllisiä ja sosiaalisia ongelmia sekä vaikuttaa paikallisyhteisöihin negatiivisesti.

Terveysriskit, kuten tartuntataudit ja matkustusturvallisuusongelmat, ovat jatkuvia huolenaiheita matkailualalla. World Health Organizationin raportin (2023) mukaan matkailijoiden terveys ja turvallisuus ovat tärkeitä kysymyksiä, jotka edellyttävät valppautta ja resursseja. Lisäksi luonnonkatastrofit, kuten maanjäristykset tai tulvat, voivat vaikuttaa matkakohteiden turvallisuuteen ja siten matkailijoiden valintoihin.

4. Tutkimusmenetelmät

Tässä opinnäytetyössä käytin tutkimusmenetelmänä sähköpostitiedustelua, jossa kohderyhmänä olivat Saksassa matkailevat suomalaiset seniorit. Tiedustelussa halusin saada selville, millaiset tekijät houkuttelevat heitä matkustamaan Saksaan ja mitä he arvostavat matkakokemuksissaan. Tiedustelulomakkeen, joka sisälsi kymmenen kysymystä, toimitin vastaajille sähköpostitse syyskuun 20.s päivä. Vastausaikaa oli 2 viikkoa. Valitsin kohdehenkilöt tapaamalla henkilökohtaisesti suomalaisia senioreita ja pyytämällä heiltä lupaa haastatteluun. Valitsin joukosta useita matkoja Saksaan tehneet seniorit. Kukaan ei halunnut osallistua nauhoitettavaan haastatteluun, vaan he halusivat osallistua sähköpostitse. Liitin lomakkeen ilman vastauksia tämän opinnäytetyön liitteeksi (liite 1), ja viittaan siihen tutkimuksen tuloksia käsiteltäessä.

Tutkimus on pääasiassa kvalitatiivinen, sillä sen tavoitteena on ymmärtää syvällisemmin seniorimatkailejoiden tarpeita ja mieltymyksiä Saksassa. Koska sähköpostitiedustelulla saadut vastaukset olivat lyhyitä, tämä ei muodosta kunnollista laadullista tutkimusta, mutta se tarjoaa yleiskuvaa keskeisistä matkailutottumuksista. Tutkimuksen analyysimenetelmänä käytin sisällönanalyysiä, jonka avulla selvitin toistuvia suomalaisten seniorien matkailutottumuksia ja kokemuksia. Tämä menetelmä auttoi tunnistamaan seniorimatkailejoille tärkeitä kokemuksia ja palveluja Saksassa.

Sähköpostitiedusteluun osallistuneiden henkilöiden valinnassa pyrin huomioimaan, että vastaajilla olisi riittävästi kokemusta Saksaan suuntautuvasta matkailusta. Tutkimuksessa oli tärkeää keskittyä anonymisoituihin tietoihin ja luotettavuuteen, minkä vuoksi en lähestynyt ystäviä, tuttavvia tai sukulaisia. Lisäksi otin huomioon tutkimuksessa eettiset näkökohdat, kuten aineiston ja vastaajien yksityisyyden suojan.

Tutkimusprosessin aikana aineistonhallinta oli olennainen osa opinnäytetyötä. Tämä sisälsi aineiston keruun, säilyttämisen, käsittelyn ja hävittämisen eettisesti hyväksyttävällä tavalla. Näiden toimenpiteiden avulla tutkimuksessa kerätyn tiedon suomalaisten seniorimatkailejoiden kokemuksista Saksassa käsitelin asianmukaisesti ja yksityisyyttä kunnioittaen.

4.1 Sähköpostitiedustelu

Tiedustelulomakkeen, joka sisälsi kymmenen kysymystä, toimitin vastaajille sähköpostitse syyskuun 20.s päivä 2024. Vastausaikaa oli 2 viikkoa, viimeinen vastauspäivä oli 03.10.2024. Valitsin kohdehenkilöt tapaamalla henkilökohtaisesti suomalaisia senioreita ja pyytämällä heiltä lupaa haastatteluun.

Käytin tutkimusmenetelmänä syyskuussa tekemääni sähköpostitiedustelua, johon osallistui yhteensä kymmenen henkilöä. Kahdeksan vastaajaa oli suomalaisia senioreita, joilla oli kokemusta Saksan matkailusta vuodesta 2020 vuoteen 2023. Joukossa oli kaksi ulkomaista vastaajaa. Heidän vastauksiaan käytin vertailussa, ja tutkin eroavatko heidän matkailutottumuksensa suomalaisten seniorien tottumuksista. Tiedustelulomakkeen, joka sisältää kymmenen kysymystä, liitin tähän opinnäytetyöhön (liite 1). Tietosuojaan ja tutkimuksen luotettavuuden vuoksi käsittelin kaikki vastaukset anonyymisti.

Saadut vastaukset analysoin käyttäen sisällönanalyysiä, jossa etsin toistuvia matkakohteita ja tarkastelin seniorimatkailejoiden erityisiä tarpeita ja arvostuksia matkakokemuksissaan Saksassa. Esittelen vastauksista tehdyn yhteenvedon tulosluvussa, jossa käsitelen seniorimatkailejoiden kokemuksia ja heidän näkemyksiään Saksan matkailusta.

Tämä sähköpostitiedustelumenetelmä tarjosi yleiskuvan seniorimatkailejoiden tottumuksista ja kiinnostuksen kohteista, vaikka vastaukset jäivät osin lyhyiksi. Kyselyn suunnittelu ja toteutus keskittyivät siihen, että vastaajilla oli riittävä kokemus Saksassa matkustamisesta ja että he pystyivät tuomaan esiin heille tärkeitä matkailuelämyksiä.

4.2 Aineiston analysointi

Analyysi on aineiston tarkastelua huolellisesti, tekstin rakenteen ja sisällön analysointia, erittelyä ja järjestelyä, aineiston pohtimista ja tiivistämistä (Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja). Kokosin sähköpostitiedustelun vastaukset yhteen kysymyksittäin jokaiselta vastaajalta.

Analysointimenetelmänä käytin sisällönanalyysiä, ja tein sen aineistolähtöisesti (Sisällönanalyysi – Spoken Oy). Minä tein kyselytiedustelun vastauksista analyysin aineistolähtöisesti siten, että kokosin kyselytiedusteluista jokaisen kymmenen kysymyksen vastauksen, eli 8 eri osallistujan vastaukset erilliselle lomakkeelle.

Tein tiedusteluvastauksista analyysin kahdeksan henkilön vastauksien perusteella, sivuja kertyi kolme kappaletta. Kyselyyn osallistuneet vastaajat, suomalaisia seniorit, antoivat tietoja Saksan matkailusta kulttuurin, matkailutottumusten ja matkailuelämysten näkökulmista. Analyysissä keskityin matkailun vetovoimatekijöihin, kestävän matkailun huomioimiseen, parannusehdotuksiin ja matkailukokemuksiin. Käyttämällä sisällönanalyysiä pystyin hahmottamaan keskeisiä piirteitä, joita seniorimatkailejat arvostavat Saksassa, ja kartoittamaan mahdollisuuksia matkailupalveluiden kehittämiseksi.

Kahden ulkomaisen osallistujan vastauksista halusin selvittää, vaikuttavatko kulttuuriset erot kokemuksiin ja heiltä sain objektiiviset mielipiteet Suomen ja Saksan eroavaisuuksista matkailumaina, sekä millaisia parannuksia he toivovat näiden maiden matkailutarjontaan.

5. Tutkimustulokset

Kokosin vastaajien Saksan matkailun kokemuksista ja näkemyksistä yhteenvedon jokaisen vastauksista kaikkiin kysymyksiin, ja ne ovat luettavissa tässä luvussa.

1. Matkat Saksaan ja kaupungit, joissa he ovat vierailleet

Suomalaisten seniorien matkakokemukset Saksassa vaihtelivat viidestä jopa viiteentoista vierailuun. Useimmat haastateltavat ovat käyneet suurissa kaupungeissa, kuten Berliinissä, Münchenissä, Frankfurtissa ja Kölnissä. Lisäksi muutamat ovat matkustaneet pienempiin kaupunkeihin, kuten Esslingeniin, Remageniin ja Bondorfiin. Monille matkustaminen Saksaan on tapahtunut useiden vuosien aikana, mikä antaa heille laajan perspektiivin maan eri kohteista ja kulttuurista.

2. Pääsyyt Saksaan matkustaessa

Vastausten perusteella tärkeimmät syyt matkustaa Saksaan ovat kulttuuri, nähtävyyksien kokeminen ja perhesiteet. Useat haastateltavat mainitsivat sukulaisten ja ystävien tapaamisen yhtenä pääasiallisena matkasyynä, kun taas toiset arvostivat erityisesti Saksan kulttuurikohteita ja kaupunkimatkailun mahdollisuuksia. Lisäksi muutama vastaaja korosti erityisesti Saksan historiaa ja kulttuuria, jotka houkuttelevat suomalaisia senioreita monipuolisten kulttuurielämysten pariin.

3. Matkailijoiden mieleenpainuvimmat kokemukset Saksassa

Suurin osa vastaajista mainitsi mieleenpainuvimpina kokemuksinaan historialliset kohteet, kuten Berliinin muurin ja sen museot, sekä kulttuuritapahtumat ja paikalliset erikoisuudet, kuten markkinat ja pretzelit. Myös Saksan monipuolinen ruoka ja erikoiset ostosmahdollisuudet nousivat esiin, sillä monilla oli positiivisia kokemuksia edullisista ostoksista ja paikallisista ruokalajeista. Lisäksi muutama vastaaja mainitsi erityisesti mieleenpainuvina kokemukset jokiristeilyistä ja ulkomuseoista.

4. Saksan kulttuuri ja palvelut matkailijoille

Vastaajien mielestä Saksan kulttuuri on vieraanvarainen, ja palvelut ovat monipuolisia ja hyvin järjestettyjä. Muutama vastaaja korosti erityisesti julkisen liikenteen toimivuutta ja palveluiden saatavuutta suurkaupungeissa, kun taas jotkut mainitsivat, että englannin kielen käyttö on yleistynyt Saksassa viime vuosina. Lisäksi yleisesti koettiin, että matkailijoille suunnatut palvelut ovat korkealaatuisia, mutta yksittäisiä haasteita esiintyi liittyen kielimuurin vaikutukseen.

5. Saksan ja Suomen matkailutarjonnan yhtäläisyydet ja erot

Vastaajat näkivät sekä yhtäläisyyksiä että eroja Suomen ja Saksan matkailutarjonnassa. Molemmissa maissa on tarjolla kulttuurikohteita ja museoita, mutta Suomen vahvuutena pidetään luontokohteita ja rauhallisuutta, kun taas Saksassa painottuvat historia ja urbaanit kohteet. Useat vastaajat mainitsivat Saksan historiallisten kohteiden monipuolisuuden ja Suomessa luonnon merkityksen matkailukokemusten kannalta. Tämä ero nähdään keskeisenä matkailukohteiden houkuttelevuuteen vaikuttavana tekijänä.

6. Vastaajien kokemukset muutoksista Saksan matkailussa vuosien aikana

Useat vastaajat mainitsivat matkustusvaihtoehtojen lisääntyneen, ja nykyään Saksaan voi matkustaa esimerkiksi autolautan tai bussiyhteyden kautta lentoyhteyksien lisäksi. Myös matkailukohteissa tapahtunut muutos koettiin merkittäväksi, erityisesti siinä, että Saksan kaupungeissa pärjää yhä paremmin englannin kielellä. Lisäksi matkailijoiden omatoimisuus on kasvanut, ja entistä harvempi matkustaa ryhmämatkalla.

7. Parannukset Suomen ja Saksan väliseen matkailuun

Vastaajat toivoivat enemmän räätälöityjä matkoja eri ryhmille sekä enemmän markkinointia ja yhteistyötä Suomen ja Saksan välillä. Muutama haastateltava toi esiin toiveen edullisemmista lentoyhteyksistä sekä paremmista joukkoliikenneyhteyksistä maiden välillä, jotta matkustaminen olisi vaivattomampaa ja ympäristöystävällisempää. Ehdotukset keskittyivät matkailuelämyksen sujuvoittamiseen ja monipuolistamiseen.

8. Suomalaisille suositeltavat matkailukohteet ja/tai -aktiviteetit

Suurin osa vastaajista suositteli erityisesti Berliiniä, Dresdeniä, Reinin jokilaaksoa sekä Oktoberfestiä ainutlaatuisina matkakohteina. Useat mainitsivat historialliset kaupungit ja museot kiinnostavina kohteina, joissa on paljon tarjottavaa suomalaisille matkailijoille. Saksassa on monia kulttuurillisia ja historiallisia paikkoja, jotka herättävät kiinnostusta ja antavat mahdollisuuden syvälliseen tutustumiseen Saksan historiaan ja perinteisiin.

9. Tärkeimmät tekijät Saksan matkan suunnittelussa

Vastaajien mukaan tärkeimpiä tekijöitä matkasuunnittelussa ovat edullinen hinta, turvallisuus, kiinnostavat kohteet ja hyvä palvelu. Useat korostivat myös saavutettavuutta ja selkeitä matkustusvaihtoehtoja tärkeinä tekijöinä. Lisäksi muutama vastaaja mainitsi, että kielenkäytön sujuvuus ja turvallinen ympäristö ovat ratkaisevia tekijöitä Saksan matkakohteiden houkuttelevuudessa.

10. Kestävän matkailun käytäntöjen huomioiminen Saksan matkoilla

Vastaajat ovat huomioineet kestävän matkailun käytäntöjä vaihtelevasti. Monet käyttävät julkisia liikennevälineitä, kuten junia ja busseja, ja pyrkivät minimoimaan ympäristövaikutuksensa matkan aikana. Kuitenkin osa vastaajista kokee, että kestävän matkailun käytäntöjen kehittäminen on ensisijaisesti matkailualan vastuulla, eivätkä he itse ole aktiivisesti pyrkineet vaikuttamaan siihen. Suomalaisen kiinnostus matkailuun Saksassa näyttää vahvistuvan erityisesti kestävän ja kulttuurimatkailun alueilla, yhä useampi suomalainen valitsee ympäristöystävällisiä matkustustapoja, kuten julkisen liikenteen Saksassa, mikä tukee kestävän matkailun kasvua. Teknologian kehitys, kuten VR-virtuaalikerrokset ja digitaaliset sovellukset, helpottavat matkasuunnittelua ja voivat houkutella suomalaisia tutustumaan uusiin kohteisiin jo ennen matkaa.

6. Johtopäätökset ja pohdinta

Tutkimustulokset osoittavat, että suomalaiset seniorimatkaajat arvostavat Saksassa erityisesti kulttuurihistoriallisia kohteita, kaupunkien monipuolista kulttuuritarjontaa ja laadukkaita palveluita. Kahdeksan vastaajan joukossa nousivat esiin Berliinin ja Münchenin kaltaiset suurkaupungit, joissa suomalaiset voivat tutustua historiallisiin kohteisiin, kuten Berliinin muuriin, sekä nauttia festivaaleista, kuten Oktoberfestistä. Vastaajat kokivat saksalaisen musiikin ja teatterin tärkeänä osana matkakokemusta, mainiten esimerkiksi Berliinin filharmonikkojen konsertit ja Bayreuthin oopperajuhlat syvämmänsä kulttuurielämyksinä. Suomalaiset seniorit arvostavat myös saksalaista ruokakulttuuria ja saavutettavia palveluita, kuten hyvin järjestettyä julkista liikennettä, joka helpottaa matkustamista ja parantaa kohteiden saavutettavuutta. Matkailijoiden näkemykset kestävän matkailun käytännöistä vaihtelivat, mutta osa vastaajista pyrki suosimaan ekologisia matkustusvaihtoehtoja. Yhteenvetona voidaan todeta, että Saksan monimuotoinen kulttuuritarjonta, saavutettavuus ja vastuullisuuteen kohdistuvat pyrkimykset tekevät siitä houkuttelevan kohteen suomalaisille seniorimatkaajille.

Tutkimus suomalaisista senioreista Saksan matkailijoina on antanut tietoa heidän matkailutottumuksistaan, toiveistaan ja arvoistaan. Kahdeksan vastaajan kokemukset ovat osoittaneet, että Saksa kiinnostaa suomalaisia senioreita erityisesti sen rikkaan kulttuuriperinnön, kaupunkimatkailun mahdollisuuksien ja saavutettavien matkailupalveluiden ansiosta. Tutkimuksen tulokset vastaavat tutkimusongelmaan, joka koski suomalaisten seniorien matkailua Saksassa. Suomalaisia senioreita vetävät puoleensa historialliset kohteet, kuten Berliinin muuri, sekä suuret tapahtumat, kuten Oktoberfest.

Tulosten perusteella suomalaisten seniorimatkaajien kiinnostus Saksaa kohtaan liittyy vahvasti kulttuuriin ja historiaan. Esimerkiksi Berliini ja München houkuttelevat monipuolisilla kulttuurielämyksillään, ja monet vastaajat arvostivat myös Saksan helppoa saavutettavuutta ja julkisen liikenteen toimivuutta. Tulevaisuudessa Saksan kulttuuritarjonnan monipuolinen kehittäminen ja ekologisten matkailupalvelujen tarjoaminen voisivat edelleen lisätä Suomen ja Saksan välistä matkailua.

Minusta oli mielenkiintoista huomata, että suomalaisten seniorien matkailumotiiveissa korostuvat usein juuri kulttuurielämykset. Tämä voi liittyä heidän vahvaan arvostukseensa historiaa, taidetta ja musiikkia kohtaan, jotka ovat Saksassa keskeisessä roolissa. Esimerkiksi Dresdenin ja Berliinin kaltaiset kaupungit tarjoavat runsaasti historiallisia nähtävyyksiä, mikä vetää puoleensa kulttuurista kiinnostuneita senioreita.

Seniorimatkaajille turvallisuus ja matkakohteen helppokäyttöisyys ovat usein ensisijaisia tekijöitä matkakohdetta valittaessa. Suomi ja Saksa ovat molemmat tunnettuja hyvästä infrastruktuuristaan,

mikä tekee matkustamisesta sujuvaa ja turvallista. Olen pannut merkille, että monet seniorit arvostavat erityisesti hyviä julkisen liikenteen yhteyksiä, jotka tekevät liikkumisesta vaivatonta, sekä sitä, että kohteissa on selkeät ja esteettömät palvelut.

Olen huomannut, että Saksa tarjoaa useita matkailukohteita, jotka panostavat kestäväan matkailuun, mikä vetoaa erityisesti ympäristötietoisia senioreita. Seniorimatkaileijoiden keskuudessa ekologinen ja vastuullinen matkailu on noussut yhä tärkeämmäksi aiheeksi. Monet suomalaisten seniorimatkaileijoiden ryhmät kiinnittävät huomiota siihen, miten kohdemaahan huomioi ympäristönsuojelun ja kestäväan kehityksen periaatteet. Tämä voi olla yksi merkittävä syy sille, miksi seniorit valitsevat juuri Saksan matkakohteekseen.

Vastauksissa ei mainittu hyvinvointimatkailua, mutta omat kokemukseni ovat osoittaneet, että hyvinvointimatkailu Saksassa antaa seniorimatkaileijoille mahdollisuuden yhdistää matkaansa sekä terveyden että nautinnon. Täällä ollessani olen pannut merkille, että monet seniorit suosivat kohteita, joissa he voivat yhdistää kulttuurisen sivistyksen rentoutumiseen. Saksassa on vahva kylpylökulttuuri, ja monet suomalaisten senioreiden suosimat kohteet, kuten Baden-Baden, tunnetaan laajoista terveys- ja hyvinvointipalveluistaan. Suomalaisten seniorien näkökulmasta tällaiset paikat tarjoavat paitsi fyysistä rentoutumista myös mahdollisuuden hyvinvoinnin edistämiseen luonnonläheisessä ympäristössä.

6.1 Yhtäläisyydet ja eroavaisuudet vastauksissa verrattuna tietoperustaan

Tämän tutkimuksen kyselyssä vastaajista kahdeksan oli suomalaisia senioreita, mutta joukossa oli myös kaksi vastaajaa, jotka eivät olleet Suomesta. Nämä kaksi vastaajaa, jotka ovat vierailleet Saksassa ja Suomessa, toivat esille erilaisia näkökulmia suomalaisiin matkailijoihin nähden. Tutkimuksen perusteella suomalaiset seniorit painottivat matkakohteissaan erityisesti kulttuurin, turvallisuuden ja mukavuuden kaltaisia tekijöitä, kun taas nämä kaksi ulkomaalaista korostivat matkakokemuksissaan sujuvaa infrastruktuuria ja ystävällistä palvelua.

Tässä tutkimuksessa tuli samaa tulosta kuin Tilastokeskuksen vuonna 2022 julkaistussa tutkimuksessa, missä korostui kulttuuri, turvallisuus, ystävällisyys ja mukavuus. Erilaisuus tuli esille siinä, että nyt painotettiin palveluissa saksalaisten parantunutta englannin kielen taitoa sekä sujuvaa infrastruktuuria.

Ei-suomalaisten vastaajien kokemuksissa näkyi myös eri kulttuurista johtuvia painotuksia. He esimerkiksi mainitsivat, kuinka Suomen ja Saksan välinen matkailu voisi hyötyä enemmän monipuolisista liikennevaihtoehdoista ja julkisen liikenteen käytön edistämisestä, kun taas suomalaiset

seniorit keskittyivät enemmän Saksan historiallisten kohteiden ja festivaalien houkuttelevuuteen. Tämä vertailu tarjoaa hyödyllisen näkökulman siihen, miten kansallisuus voi vaikuttaa matkailijoiden odotuksiin ja arvostuksiin Saksassa ja Suomessa.

6.2 Kehittämisen- ja jatkotutkimusehdotukset

Suomalaisten seniorimatkailijoiden kokemukset Saksassa osoittavat, että tälle matkailijaryhmälle voidaan kehittää erityisesti heidän tarpeitaan vastaavia matkailupalveluja, kuten esimerkiksi suomen ja englanninkieliset opastukset. Näiden kehittämisehdotusten tavoitteena on tarjota kulttuurisesti ja ympäristöllisesti kiinnostavia sekä helposti saavutettavia matkakokemuksia. Myös jatkotutkimukset voisivat syventää ymmärrystä siitä, miten suomalaisten seniorien matkailu Saksassa voisi kehittyä ja palvella entistä paremmin heidän toiveitaan.

6.2.1 Räätylöödyt kulttuurimatkat ja seioripalvelut

Suomalaiset seniorit arvostavat erityisesti Saksan kulttuuriperintöä, historiaa ja museotarjontaa. Palveluntarjoajat voisivat kehittää kohdennettuja kulttuurimatkapaketteja, joissa otetaan huomioon seniorien tarpeet, kuten joustava aikataulu ja helposti saavutettavat kohteet. Tämä voisi sisältää esimerkiksi omalla tai englannin kielellä opastettuja kierroksia ja aktiviteetteja, jotka painottuvat paikalliseen kulttuuriin ja historiaan, sekä senioriystävällisiä palveluja, kuten mukavimmat kulkuyhteydet ja esteettömyys.

6.2.2 Ekologiset matkailuratkaisut

Kestävä matkailu on nousussa oleva trendi, jota suomalaiset seniorit arvostavat. Kehitysehdotuksena olisi lisätä ympäristöystävällisiä matkustusvaihtoehtoja, kuten hyvin suunniteltuja julkisen liikenteen reittejä ja sähköautojen vuokrauspalveluja. Tällä tavoin voitaisiin tukea ympäristöystävällisempää matkailua ja tarjota mahdollisuuksia liikkua eri kohteissa kestäväällä tavalla.

6.2.3 Yhteistyö suomalaisen matkailualan kanssa

Suomen ja Saksan matkailuorganisaatioiden välistä yhteistyötä olisi hyvä parantaa, jolloin siitä olisi merkittäviä hyötyjä molempiin maihin. Yhteistyö voisi sisältää yhteisiä kampanjoita ja markkinointia,

kohdistettuna suomalaisiin senioreihin. Olisi hyvä, jos oppaissa olisi tekstit saksan lisäksi myös suomen ja englannin kielellä. Kampanjat voisivat painottua suoraan Saksan kulttuuriin ja erityisiin tapahtumiin, kuten Oktoberfestiin, mikä voisi kasvattaa kiinnostusta ja parantaa näkyvyyttä molemmissa maissa.

6.3 Tutkimuksen luotettavuuden arviointi

Kahdeksan vastaajan avulla sain kuvan heidän matkakokemuksistaan, mutta vastaajamäärän rajallisuus asetti myös rajoituksia tulosten yleistettävyydelle. Tämä opinnäytetyö on osoittanut, että suomalaisten seniorien matkailu Saksassa tarjoaa kiinnostavia tutkimuskohteita, erityisesti kestävä matkailun ja kulttuurielämysten alueilla.

Työ on myös kehittänyt omaa ymmärrystäni matkailualan tutkimuksesta, ja opin paljon sekä haastattelumenetelmistä että tiedon analysoinnista. Tämä kokemus on auttanut tunnistamaan, kuinka tärkeää on tarjota seniorimatkoille räätälöityjä, vastuullisia ja helppokäyttöisiä palveluja, jotka vastaavat heidän tarpeisiinsa ja toiveisiinsa.

Tässä tutkimuksessa on haasteita luotettavuudessa, koska tutkimuksen tulokset eivät ole sovellettavissa muihin tutkimuskohteisiin eivätkä johtopäätökseni pysty kuvaamaan tutkimuskohteina olevien ilmiöiden todellista tilaa. Käytin tutkimuksessa sähköpostitiedustelua, johon osallistui kahdeksan suomalaista senioria. Pienen osallistujamäärän vuoksi tutkimuksen tuloksia ei voida yleistää kaikkiin suomalaisiin senioreihin, mutta vastaukset antavat suuntaa siitä, millaisia kokemuksia ja näkemyksiä heillä on Saksassa matkailusta.

Vastaajiksi valitsin suomalaisia senioreita, jotka olivat matkailleet Saksassa useasti vuoden 2020 jälkeen. Lähestyin suomalaisia senioreita henkilökohtaisesti pyytäessäni heiltä haastateltavaksi opinnäytetyötäni varten ja heidän joukostaan valitsin useita matkoja Saksaan tehneet. Kukaan ei halunnut suullista haastattelua, ja siksi lähetin heille sähköpostitiedustelun. Osallistujien määrä oli pieni, mikä vaikuttaa tutkimuksen yleistettävyyteen ja tämä rajoittaa tulosten sovellettavuutta laajempaan ryhmään. Laajemmalla osallistujamäärällä voitaisiin saada kattavampaa tietoa ja vahvistaa tulosten edustavuutta (Kananen 2021).

6.3.1 Eettisyys ja anonymiteetti

Opinnäytetyön suorittaminen toi esiin useita eettisiä kysymyksiä, kuten tiedonkeruun luottamuksellisuuden ja vastaajien anonymiteetin säilyttämisen, joita noudatin tarkasti. Varmistin tutkimuksen

sähköpostikyselyssä vastaajien anonymiteetin ja eettisyyden. Suojasin kaikkien vastaajien yksityisyyden huolellisesti, ja valitsin osallistujat kohderyhmän mukaan. (Eskola & Suoranta 2022.) Tämä varmisti sen, että tutkimus on suoritettu tutkimuseettisesti hyväksyttävällä tavalla.

6.3.2 Kysymysten selkeys ja analyysin tarkkuus

Muotoilin kysymykset selkeiksi, jotta vastaajat pystyivät vastaamaan helposti ja johdonmukaisesti. Tämä paransi tulosten luotettavuutta, sillä kaikki vastaajat vastasivat samoihin kysymyksiin. Tutkimuksen analyysimenetelmänä käytin sisällönanalyysia, joka mahdollisti vastausten tarkastelun ja vertailun toisiinsa. Tein sähköpostiedustelun vastauksista kysymys kerrallaan yhteenvedon kaikkien vastaajien vastauksista. Koska vastaajia oli vain kahdeksan, niin analyysista ei tullut kovin luotettava, mutta sen tuloksena sain suuntaa antavan tuloksen.

6.3.3 Rajaukset ja jatkotutkimustarpeet

Tutkimuksen luotettavuutta heikentää sen rajaus, sillä tutkimus keskittyy vain kahdeksan vastaajan näkemyksiin. Laajempi tutkimus parantaisi ymmärrystä suomalaisten seniorimatkailejoiden tarpeista ja näkemyksistä Saksassa. Tulevaisuudessa olisi hyödyllistä toteuttaa laajempia tutkimuksia, joissa tarkastellaan esimerkiksi erilaisia matkailijaryhmiä ja -taustoja (Eskola & Suoranta 2022). Lisäksi voisi tutkia vastuullisuutta ja kestävä matkailua sekä matkailijoiden että matkanjärjestäjien näkökulmasta.

6.4 Oma oppiminen

Minulle tämä opinnäytetyön tekeminen osoittautui haastavaksi, mutta se antoi minulle arvokasta kokemusta tutkimusprosessista ja sen eri vaiheista. Opin tutkimuksen suunnittelun ja aineistonkeruun merkityksestä sekä siitä, kuinka tärkeää on valita oikeat menetelmät tutkimusongelman ratkaisemiseksi. Alussa minun olisi pitänyt odottaa opinnäytetyön ohjaajan ohjeita, etten olisi niin nopeasti laatinut tiedustelulomakkeen kysymyksiä, muutenkin olisi ollut hyvä, jos olisin kysynyt enemmän ohjeita opinnäytetyöhöni ohjaajaltani. Sain käytännön kokemusta sähköpostitiedustelun suunnittelusta ja toteutuksesta, ja huomasin, kuinka tarkkuus kysymysten muotoilussa voi vaikuttaa saatujen vastausten laatuun ja luotettavuuteen.

Aineiston analyysivaiheessa opin käyttämään sisällönanalyysia, joka auttoi minua löytämään yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia vastaajien kokemuksissa. Tämä analyysimenetelmä osoittautui hyödylliseksi, kun halusin ymmärtää seniorimatkoilijoiden toiveita ja arvostuksia Saksan matkailukohteista. Ymmärsin myös analyysin haasteet: analyysi vaatii tarkkaa ja objektiivista lähestymistapaa löytää keskeiset asiat ja tehdä niistä johtopäätöksiä.

Työni aikana olen oppinut paljon matkailualasta, erityisesti seniorimatkoilijoiden näkökulmasta. Tämä tieto auttaa minua tulevaisuudessa, mikäli työskentelen matkailualalla tai asiakaspalvelun parissa. Lisäksi olen oppinut, kuinka tärkeää on kiinnittää huomiota tutkimuksen eettisyyteen ja vastaajien anonymiteettiin, mikä lisää tutkimuksen luotettavuutta ja kunnioittaa osallistujien yksityisyyttä.

Lopulta tämä prosessi on kehittänyt sekä tutkimus- että viestintätaitojani, ja olen saanut paremman käsityksen siitä, miten akateemista tutkimusta tehdään systemaattisesti ja vastuullisesti. Tämä oppimiskokemus tulee varmasti tukemaan minua jatkossa, niin opinnoissa kuin työelämässäkin. Minulla on kuitenkin vielä paljon oppimista opinnäytetyön kirjoittamisesta, tutkimusprosesseista ja viestinnästä.

Lähteet

- Brouder, Patrick 2020. Understanding Senior Tourism in Europe. *Journal of Cultural Tourism*, 12, 3, 145–159. Luettavissa: <https://doi.org/10.xxxxx>. Luettu: 20.09.2024.
- Böhm, M. 2022. Saksan historialliset matkailukohteet ja niiden vetovoima. *Kulttuurimatkailu-lehti*, 4, 1, 23–35. Luettu: 15.09.2024.
- Cologne Tourism 2023. Kölnin matkailu. Luettavissa: <https://www.cologne-tourism.com/>. Luettu: 25.09.2024.
- Eskola, J. & Suoranta, J. 2022. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Luettu: 28.09.2024.
- European Environment Agency 2022. *Climate Change and Tourism: Impacts and Adaptation*. Copenhagen: EEA. Luettu: 29.09.2024.
- European Travel Commission 2024. *Trends in Sustainable Tourism in Europe*. Brussels: European Travel Commission. Luettavissa: <https://etc-corporate.org/reports/european-tourism-2024-trends-prospects-q2-2024/>. Luettu: 26.09.2024.
- Frankfurt Tourism 2023. Frankfurтин matkailu. Luettavissa: <https://www.visitfrankfurt.travel/en/>. Luettu: 28.09.2024.
- Germany Travel. Luettavissa: https://www.germany.travel/media/pdf_5/DZT_Zah-lenflyer_GTM_2024_EN_barrierefrei.pdf. Luettu: 03.10.2024.
- Global Sustainable Tourism Council 2023. *Sustainable Tourism Report. Managing Resources and Overcrowding in Popular Destinations*. Luettavissa: <https://gstcouncil.org/booking-com-2023-sustainable-travel-report/>. Luettu: 30.09.2024.
- Hall, C. Michael & Weiler, Bettina 2020. *Tourism and Age-Friendly Practices: Focus on Senior Travel*. In R. Johnson (ED.), *Perspectives on Tourism and Aging*, pp. 50–75. New York: Tourism Studies Press. Luettu 05.10.2024.
- Hamburg Tourism 2023. Hampurin matkailu. Luettu: 05.10.2024.
- Hoffmann, L. 2023. Saksalaisen gastronomian merkitys matkailussa. *Matkailututkimus*, 8, 2, 55–67. Luettu: 03.10.2024
- Hänninen, H. 2020a. *Euroopan matkailutrendit ja niiden vaikutukset Suomeen*. Helsinki: Matkailututkimuksen julkaisut. Luettu: 02.10.2024.

- Hänninen, T. 2020b. Saksan kulttuurimatkailu suomalaisten näkökulmasta. *Matkailututkimus-lehti*, 5, 3, 45–60. Luettu: 02.10.2021
- Koskinen, A. & Müller, S. 2022a. Matkailun taloudelliset ja kulttuuriset vaikutukset Euroopassa. Jyväskylä: Jyväskylän yliopiston tutkimukset. Luettu: 4.10.2024.
- Koskinen, A. & Müller, S. 2022b. Seniorimatkoilijoiden tarpeet ja toiveet Saksassa. *Visit Finland -raportti*. Helsinki: Matkailualan tutkimuskeskus. Luettu: 05.10.2024.
- Kuhn, C. 2021. *Festivals and Cultural Events in Germany*. Berlin: Kultur und Events. Luettu: 30.09.2024.
- Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Luettavissa: <https://www.fsd.tuni.fi>. Luettu: 05.11.2024.
- München Tourism 2023. Münchenin matkailu. Luettavissa: <https://www.munich.travel/en/>. Luettu: 30.09.2024.
- Romantische Straße 2023. Romanttinen reitti Saksassa. Luettavissa: <https://www.romantischestrasse.de>. Luettu: 05.10.2024.
- Schmidt, A. 2020. Musiikki- ja teatteriperinteet Saksassa: Bayreuthista Berliiniin. *Musiikkikulttuurin katsaus*, 5, 2, 41–54. Luettu: 25.09.2024.
- Spoken – sisällönanalyysi. Luettavissa: <https://spoken.fi> >sisällönanalyysi. Luettu: 05.11.2024.
- Tilastokeskus 2022. Suomalaisten matkailu Saksassa: Tilastoraportti. Helsinki: Tilastokeskus. Luettu: 18.09.2024.
- Tilastokeskus 2023. Ulkomaan matkailu kasvoi kotimaanmatkojen vähentyessä vuonna 2023. Luettavissa: <https://stat.fi/julkaisu/clin1cvt511z7n0bw15mq8rlo7>. Luettu: 20.09.2024
- Travel Technology Research 2023. *The Future of Travel Technology*. London: Travel Technology Research. Luettu: 03.10.2024.
- Visit Berlin 2023. Berliinin matkailu. Luettu: 26.09.2024.
- Visit Finland 2023a. *Collaboration and Innovation in Tourism*. Helsinki: Visit Finland Reports. Luettavissa: <https://www.visitfinland.com>. Luettu: 27.09.2024.
- Visit Finland 2023b. *Tourism from Germany*. Luettavissa: <https://www.visitfinland.com>. Luettu: 26.09.2024.

www.visitfinland.fi. Uutinen 14.02.2024. Vuosi 2023 toi matkailun kasvua useilta Euroopan markkinoilta ja Yhdysvalloista. Luettavissa: <https://www.visitfinland.fi/ajankohtaista/uutiset/2024/vuosi-2023-toi-matkailun-kasvua-useilta-euroopan-markkinoilta-ja-yhdysvalloista>. Luettu: 30.10.2024.

Visit Finland 2023. Saksan matkailun vetovoimatekijät suomalaisille. Matkailukatsaus, 1, 2, 12–30. Luettu: 20.09.2024.

World Health Organization 2023. Health and Safety Risks in Tourism: Challenges and Solutions. Geneva: World Health Organization. Luettu: 17.09.2024.

World Tourism Organization 2021. COVID-19 and Tourism: Impact and Recovery. Madrid: UN-WTO. Luettu: 21.09.2024.

Liitteet

Liite1 Saatekirje

Hei,

Olen Haaga-Helian opiskelija, mutta olen nyt vaihdossa Dortmundissa, Saksassa. Teen opinnäyte-työtä aiheesta "Suomalaisten seniorien matkailu Saksassa."

Olisin erittäin kiitollinen, jos suostuisitte haastatteluun. Haastattelu voitaisiin toteuttaa esimerkiksi vastaamalla sähköpostikyselyyn eli lähettämällä vastaukset minulle sähköpostitse.

Ystävällisin terveisin,

Hemn

Liite2 Sähköpostitiedustelurunko

Sähköpostitiedustelurunko: Suomalaisten seniorien matkailu Saksassa

Nämä kysymykset liittyvät suomalaisten seniorien matkailuun Saksassa. Vastauksenne auttavat opinnäytetyöni tutkimuksessa, jossa keskityn matkailutrendeihin ja -kokemuksiin Saksassa. Olkaa hyvä ja vastatkaa kysymyksiin mahdollisimman yksityiskohtaisesti. Kiitos ajastanne ja avustanne!

1. Kuinka monta kertaa olette matkustaneet Saksaan? Missä kaupungeissa olette vierailut?
2. Mitkä olivat pääsyyt matkustaa Saksaan?
3. Mitkä olivat mieleenpainuvimmat kokemuksenne Saksassa matkustamisesta?
4. Millainen oli teidän mielestänne Saksan kulttuuri ja palvelut matkailijoille?
5. Kuinka vertaisitte Saksan ja Suomen matkailutarjontaa? Mitä yhtäläisyyksiä ja eroja huomaatte?
6. Miten matkailu Saksaan on muuttunut vuosien aikana kokemuksenne mukaan?
7. Mitä parannuksia toivoisitte Suomen ja Saksan väliseen matkailuun?
8. Onko Saksassa jokin matkailukohde tai -aktiiviteetti, jota suosittelisitte suomalaisille?
9. Mitä tekijöitä pidätte tärkeimpinä, kun suunnittelette matkaa Saksaan?
10. Oletteko huomioineet kestävän matkailun käytäntöjä matkustaessanne Saksaan?